

A Képviselő-testület nyilvános ülésének anyaga (2011. évi CLXXXIX. törvény 46. § (1) bekezdés).

ELŐTERJESZTÉS a Képviselő-testület ülésére

Tárgy: Emléktábla elhelyezése Radnóti Miklós költő emlékére a Diana u. 15/b számú ingatlanon

Tisztelt Képviselő-testület!

Budapest Főváros XII. kerület Hegyvidéki Önkormányzat emléktáblával kívánja megjelölni a Diana u. 15/b ingatlan, ahol a költő 1935-től több alkalommal töltötte nyarait feleségével, Gyarmati Fannival.

Radnóti Miklós 1909-ben született Budapesten. Eredeti neve Glatter Miklós, születésekor édesanyja és ikertestvére is meghalt, 11 éves volt, amikor édesapját is elveszítette. Nagybátyja, Grosz Dezső nevelte fel, az ő kívánságára szerzett kereskedelmi érettségit 1927-ben, a csehországi Reichenberg (ma Liberec) textilipari szakiskolájában, majd különbözeti érettségi vizsgát tett az I. kerületi Verbóczi István Gimnáziumban. Két és fél évet nagybátyja vállalatánál dolgozott.

1930-ban megjelent első verseskötete *Pogány köszöntő* címmel. Ez év őszén a szegedi egyetemen magyar-francia szakra iratkozott be, ahol Sík Sándor meghívta tudósképző szemináriumába. Radnóti egyik alapítója volt a Szegedi Fiatalok Művészeti Kollégiumának. 1931-ben elkobozták *Újmódi pásztorok éneke* című kötetét, és izgatás, vallásgyalázás címén nyolcnapos fogházra ítélték, amely büntetést Sík Sándor közbelépésére függesztették fel. 1934-ben bölcsészdoktorrá avatták. Nevének Radnótira magyarítását, megkérdése nélkül Radnóczira módosították. Írásait továbbra is Radnótiként írta alá, a ráerőszakolt névnek pusztán doktori értekezésén kellett szerepelnie.

1934-ben házasságot kötött a szerelmes verseit már kora ifjúságától ihlető Gyarmati Fannival. Bár a tanári oklevelet is megszerezte, katedrához mégsem jutott, magánórák adásából, szerény tiszteletdíjakból élt. 1936-ban tette közzé a pályájának fordulópontjaként emlegetett *Járkálj csak, halálraitélt!* című verseskötetét. 1937-ben Baumgarten-jutalmat kapott.

Radnóti Miklóst három alkalommal hívták be munkaszolgálatra. 1940. szeptember 5-től december 18-ig Szamosveresmarton, 1942. július 1-jétől Margittán, Királyhágón, Élesden (Bihar megye), majd a hatvani cukorgyárban, végül a fővárosban szolgált. A háborús cenzúra nem egy versének közlését törölte, így leginkább csak műfordításaival fordulhatott olvasóihoz. 1944. május 20-án ismét munkaszolgálatra hívták be. A szerbiai Bor melletti Lager Heidenauban írta remekműveit, a két utolsó eclogát, a *Gyökér*, a *Levél a hitveshez* és az *À la recherche* című verset. 1944. szeptember 17-én innen indították el utolsó útjára. Holttestét Győr közelében, az abdai tömegsírban találták meg.

Költészetének erejébe és fennmaradásába vetett hite oly erős volt, hogy még az „erőltetett menet” közben is képessé tette olyan remekművek megírására, mint a négy *Razglednica*. Utolsó verseivel bővített kötetének megjelenése (*Tajtékos ég*, 1946) a háború után éledező irodalmi életünk első jelentős eseménye volt.

1935-től feleségével többször az apósa által bérelt Diana u. 15/b sz. alatti családi házban nyaralt. E helynek, a béke szigetének vagy ahogy a költő nevezte Tündérlaknak több versében is emléket állít (pl. Alkonyat, Istenhegyi kert, Hajnaltól éjfélig, Hajnali kert, Zápor után) .

Pomogáts Béla irodalomtörténész így ír e helyről: „Az Istenhegy, az istenhegyi kert lett ennek a szerelemnek az otthona, a félelmek között született béke szimbóluma. A házat valaha szőlő vette körül, a hagyomány szerint Jókai Mór is megfordult falai között. A szőlő később kipusztult, a kertet visszahódította a természet. Bokrok és fák nőttek benne, éppen alkalmas rejteket kínálva annak, aki szeretne elvonulni a baljós események és hírek elől. A kertben nyugalom várta a költőt, szelíd nyári derű. Verseiben rendre visszatért a béke és a biztonság, amit az istenhegyi kertben talált. Fannival vagy barátaival üldögélt a nyitott verandán beszélgetve, elpihent a kert bokrai között, olvasott, vagy versein dolgozott. Az istenhegyi otthon a méltó emberi élet parányi szigete lett. Az Istenhegyen töltött nyári napok vigaszul szolgáltak, persze csak átmeneti vigaszul, hiszen a háborús hírek elérkeztek ide is, a jövőt fürkésző képzelet egyre komorabb képeket kényszerült festeni. Az idill egyre törekenyebbnek bizonyult, nem volt kétséges, hogy hamarosan elsodorja a meglódult történelem. A mindenünnen támadó veszély máris fenyegetően vette körül a béke szigetét.”

A Diana u.15/b számú ingatlan magántulajdonban levő épület. A tábla elhelyezéséhez a tulajdonosi hozzájárulás beszerzése folyamatban van.

A tábla elkészítésére árajánlatot kértünk, költsége bruttó 112.408.-Ft, amelyet az Önkormányzat fedez.

Kérem a Képviselő-testületet, hogy az alábbi határozati javaslatot fogadja el.

Határozati javaslat:

A Képviselő-testület egyetért azzal, hogy az Önkormányzat — az előterjesztés melléklete szerinti — emléktáblát helyezzen el a Diana u. 15/b ingatlanon, ahol Radnóti Miklós 1935-től több alkalommal töltötte a nyarakat. A felállítandó tábla költsége, br. 112.408.-Ft, amelyet az Önkormányzat vállal.
(A döntéshozatal módja: egyszerű többség)

Budapest Hegyvidék, 2013. december „10.,

Melléklet: az emléktábla szövege

Láttam:

Gottfriedné dr. Tusor Gabriella
jegyző

Fonti Krisztina
alpolgármester

Pokorni Zoltán
polgármester

E HELYEN PIHENT ÉS ALKOTOTT

RADNÓTI MIKLÓS
(1909-1944)

A MAGYAR IRODALOM
EGYIK LEGNAGYOBB LÍRIKUSA.
A TÜNDÉRLAK EMLÉKÉT
TÖBB VERSE ŐRZI.

ÁLLÍTTATTA:
BUDAPEST FŐVÁROS XII. KERÜLET HEGYVIDÉKI ÖNKORMÁNYZAT
2013.

